

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София-1000 ул. Алабин 16-20, тел./факс (02) 980 03 04, 980 03 13, 988 46 60, 988 37 63, E-MAIL: NAMRB@NAMRB.ORG

Изх. N 171/29.03.2001 г.

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ
ОТ

НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО N 6/2001 г.

Уважаеми конституционни съдии,

Във връзка с предоставената ни с определението на Конституционния съд от 15 март 2001 г. възможност, изразяваме становище по конституционно дело N 6/2001 г., образувано по искане на група народни представители от XXXVIII Народно събрание за установяване на противоконституционност на отделни разпоредби от Закона за държавния бюджет на Република България за 2001 г. (ДВ, бр. 108/2000 г.).

В основата си искането е базирано на конституционно гарантираната самостоятелност на общинските бюджети и на бюджета на съдебната власт, установени в разпоредбите на чл. 141, ал. 1 и чл. 117, ал. 3 от Конституцията на Република България. Същевременно (и съвсем основателно), чрез позоваване на практиката на Конституционния съд са изложени аргументи, обуславящи искането, като е акцентувано и върху някои съществени различия в самостоятелността на бюджета на съдебната власт и бюджетите на общините.

НСОРБ ще се ограничи в становището си до разпоредбите на ЗДБРБ за 2001 г., отнасящи се за общините и то само по онези от тях, с които се създават най-съществени противоречия в нормативната уредба.

Бюджетите на общините не само са самостоятелни, но са и отделени от републиканския. Освен това всяка община има свой отделен и самостоятелен бюджет, независим както по отношение на останалите общини, така и по отношение на републиканския бюджет. В този аспект взаимоотношенията между републиканския бюджет и бюджетите на общините трябва да бъдат установени окончателно и в пълен обем за всяка една община поотделно чрез Закона за държавния бюджет за съответната година, в конкретния случай – чрез Закона за държавния бюджет на Република България за 2001 г.

С атакуваните разпоредби на §22 от ПЗР на ЗДБРБ за 2001 г. допускащи **изземване на собствени приходи** на общинските бюджети в противоречие с чл.44, ал.3 и 4 от ЗУДБ се нарушават принципите на чл. 141 от Конституцията и в трите му хипотези. Аксиоматични са четирите фази на бюджета – съставяне, приемане, изпълнение и отчет. Не би могло да се поддържа, че бюджета е

*Н 171/29.03.2001 г.
към от. на съдебната
власт*

финансови източници, определени със закон в съответствие с чл. 141, ал.2 от Конституцията. Изземването на законово реализирани собствени приходи от самостоятелен бюджет, независимо от техния характер е конституционно недопустимо. Подобни източници не са изрично посочени сред източниците, формиращи приходната част на републиканския бюджет, определени в ЗУДБ, както и в чл.1, ал.1 на ЗДБРБ за 2001 г. От друга страна разпоредбата на ал.3 е в противоречие с чл.9, т.1 от ЕХМС – органите на местното самоуправление имат право на достатъчно собствени средства, с които да могат да се разпореждат свободно при упражняване на правомощията си.

Като споделяме констатациите, изложени в искането по отношение на **размера и характера на субсидиите по чл.9 от ЗДБРБ за 2001 г.**, ще си позволим да акцентуваме върху липсата на **законово определен размер на преотстъпени държавни приходи за всяка отделна община.** Общините, както подчертахме, нямат сборен бюджет, следователно разпоредбата на чл. 8 от ЗДБРБ за 2001 г. е недостатъчна за да осигури съответствието с чл. 42, ал.4 от ЗУДБ. По смисъла на тази разпоредба от ЗУДБ размера на преотстъпените държавни приходи (както и размера на всички останали средства за финансово подпомагане) трябва да бъдат определени **за всяка община поотделно.** По същество в случая е налице отказ на Народното събрание по смисъла на Решение N 17/1995 г. на КС по к.д. N 13/95 г.

Не съществува конституционно вменено задължение на общината да осъществява функции **в сферата на социалното подпомагане.** Точно обратното – гарантирането на конституционно неотменими граждански права е грижа и задължение на държавата. Естествено никой не изключва възможността общините да участват по своя инициатива или по силата на закон в различни форми на социално подпомагане на своите граждани-социален патронаж, обществени трапезарии и др. Но това са допълнителни форми, съобразени със спецификата и възможностите на съответната териториална общност, попадащи в обсега на компетентност като въпроси от местен характер – т.е. извън регламентираните задължения за помощите по УНР и социалните помощи по ЗСП. В действителност самия ЗСП посочва като един от източниците за подпомагане и общинския бюджет. Според нас обаче тези средства, предоставяни чрез общинските бюджети, **следва да бъдат осигурени в пълен обем чрез субсидия от републиканския бюджет – като разходи за изпълнение на безспорно държавни функции, съгласно чл. 54, ал. 2 от ЗМСМА.**

Становището е прието на заседание на УС на 23.03.2001 г.

Костадин Паскалев
Председател на УС на НСОРБ

